

3. Emily Oliver. Can first aid training encourage individuals' propensity to act in an emergency situation? A pilot study. *Emergency Medicine Journal*. 2014. № 31(6). P. 518-520. doi: 10.1136/emmermed-2012-202191.
4. Veenema, Tener Goodwin, et al. Factors affecting hospital-based nurses willingness to respond to a radiation emergency. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*. 2008. Vol. 2, № 4, P. 224-229.
5. Risavi, Brian L., et al. A two-hour intervention using START improves prehospital triage of mass casualty incidents. *Prehospital Emergency Care*. 2001. Vol. 5, № 2. P.197-199.
6. Sungur, Emine, et al. Acil servis hemşireleri arasinda triyaj bilgi duzeyinin degerlendirilmesi. *Jopp Dergisi*. 2009. Vol. 1, №1, P. 14-18.
7. Funda Ozpulat, Esmâ Kabasakal. Knowledge Levels of Nursing Students on Disaster Nursing and Their State of Disaster Preparedness. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*. 2018, № 7(8). P.165-174.
8. Sever, Lale. Ezilme sendromu Cagrili Editor. *Turk Pediatri Arşivi*. 2009. Vol. 44, № 2, 2009, P. 43-7.

Коньова К. А., студентка групи ЕА-21-22

*Науковий керівник: Буц Ю. В., д.т.н., професор кафедри метрології та БЖД
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Питання забезпечення безпечних умов праці під час військового стану набуває у наш час особливої важливості. З початку широкомасштабної агресивної війни, розгорнутої російською федерацією, виникли серйозні порушення конституційних прав працівників з охорони життя та здоров'я під час трудової діяльності, а також створення належних та безпечних умов

праці. Ця ситуація призвела до серйозних наслідків, включаючи травми та смертельні випадки серед працівників [1].

В умовах військового стану законодавство вимагає від роботодавців забезпечувати профілактичні заходи щодо запобігання небезпеці та збереження конституційних прав працівників.

Ключовими заходами щодо запобігання виникненню аварійних ситуацій та нещасних випадків, які сталися при веденні бойових дій під час виконанні працівниками трудових та посадових обов'язків, є:

- проведення навчання, зокрема інструктажів для працівників із заходів безпеки при повітряній тривозі;
- забезпечення суворого контролю за систематичним виконанням робітниками заходів, передбачених у разі сигналу «Повітряна тривога»;
- тренінги з надання домедичної допомоги потерпілим під час ведення воєнних дій.

В умовах військового стану всі підприємства переводяться в режим «ручного» управління своїм функціонуванням, визначаючи пріоритетні напрямки на основі оперативного аналізу контексту підприємства, що динамічно змінюється. Національне законодавство в цих умовах не надає результативних відповідей на питання або є колізія між законодавчими актами і існуючими резервами підприємства. Саме тому на чільне місце стає функція лідерства, інакше кажучи, здатність приймати рішення, відповідати за них і забезпечувати потрібними ресурсами. В умовах воєнного часу лідерство на підприємстві завжди в осередку подій, так як працівники бувають у шоківому стані, стресі, паніці і лише тверда позиція лідера стосовно прийняття рішень, подальших дій і свій приклад можуть заповнити хаос, зорієнтувати емоції й енергію робітників у відповідних напрямках. Лідери мають чітко сформулювати та повідомити всім працівникам, що проблеми безпеки праці під час воєнного часу не переносяться на подальший план, а стають більш пріоритетними, ніж в мирний час, адже виникають

додаткові своєрідні небезпеки, реалізація яких приводить до більш масштабних і важчих наслідків для життя та здоров'я працюючих.

Повноваження та відповідальність служби охорони праці на підприємствах, установах та організаціях, які функціонують за умов воєнного часу, кардинально не трансформуються. Фахівці служби охорони праці і далі працюють у звичайному режимі, приділяючи вельми більше часу практичним напрямкам, ніж теоретичним. Особливий наголос при таких умовах робиться на безпосередньому спілкуванні з працівниками, а саме:

- проведення роз'яснювальної роботи;
- отримання зворотного зв'язку за запланованими заходами;
- надання, якщо є можливість, психологічної підтримки;
- участь в аудиті безпеки та інших видах заходів.

Водночас слід скоригувати існуючу на підприємстві процедуру проведення інструктажів, а саме:

- переглянути існуючі програми інструктажів та адаптувати їх до нових реалій функціонування підприємства;
- використовувати при інструктажах розроблені пам'ятки дій у разі різних специфічних загроз воєнного часу і забезпечити ними кожного працюючого (в електронному або ж друкованому вигляді);
- потрібно перевести всі записи про проведення інструктажів в електронний вигляд, що надасть змогу віддаленого документообігу.

Крім навчання й інструктажів, підтримка обізнаності персоналу досягається наступним:

- установлення офіціальних каналів зв'язку для своєчасного оповіщення з безпеки праці (зокрема, і в умовах воєнного часу), консультацій і зворотного зв'язку;
- оповіщення, інформаційно-просвітницьку роботу серед працівників про небезпеки, пов'язані з вибухонебезпечними предметами, найбільш

реальними для робіт виїзного характеру та відбудові господарського функціонування на деокупованих територіях;

- розробка пам'яток з алгоритмами дій при виникненні різноманітних специфічних загроз воєнного часу, розміщення їх на інформаційних стендах, поширення у соціальних мереж тощо.

Забезпечення працівників засобами індивідуального захисту є важливим завданням для роботодавця як у воєнний стан, так і у мирний час. Ця обов'язкова вимога включає надання працівникам необхідного захисного спецодягу, взуття та інших засобів індивідуального захисту відповідно до стандартів та вимог безпеки на робочому місці. Роботодавець повинен вибирати засоби індивідуального захисту, враховуючи вид виконуваних робіт та встановлені норми безоплатної видачі цих коштів працівникам.

Роботодавець, зважаючи на реальність ймовірних ризиків для працівників, повинен додатково, понад встановлені норми, видавати специфічні засоби індивідуального захисту (ЗІЗ), наприклад, бронежилети, захисні каски, протигази та ін. Доречно враховувати, що при умовах порушення логістичних зв'язків і поставок ЗІЗ, роботодавцю слід подбати про створення додаткового фонду спецодягу та ЗІЗ завчасно.

Для мінімізації наслідків загроз воєнного стану, Держпраці підготувала для роботодавців та робітників методичні рекомендації щодо основних вимог безпеки, алгоритми виконання робіт під час функціонування суб'єктів господарювання при умові дії воєнного стану [1].

Забезпечення безпечних умов праці залишається важливим завданням під час воєнного стану, і правильні заходи можуть допомогти запобігти травмам та зберегти життя працівників.

Список використаної літератури:

1. Як подбати про безпечну працю під час воєнного стану. Режим доступу: <https://oppb.com.ua/articles/yak-podbaty-pro-bezpechnu-pratsyu-pid-chas-voyennogo-stanu>